

COMENTARI DE TEXT: 'HORTA ENGABIADA", de Carme Miquel

Model elaborat i aplicat pel professor Frederic Llopis Bauset de l'Institut La Garrigosa de Meliana

Horta engabiada

A València hi ha de tot. Hi ha els carrers de l'Eixample amb bonics edificis modernistes rehabilitats o sense rehabilitar, acompanyats de tant en tant per encristallades i lletges finques que són com peixeres urbanes. També hi ha zones enjardinades, encara que insuficients, edificis faraònics i un important centre històric. Hi ha, a més, els antics poblats singulars i els barris nous d'asfalt i rajola. Però també hi ha més espais remarcables, com ara el que formen uns minúsculs trossos d'horta engabiats, entre solars i runes i torres en construcció. Són unes menudes parcel·les sembrades de cols o de cebes o d'allò que dóna el temps, i que per aïllar-se i protegir-se dels voltants estan encerclades per unes tanques característiques formades en la seua major part per somiers vells, de diferents grandàries i consistència, enllaçats els uns amb els altres.

Des de fa anys, aquests retalls d'horta formen part del paisatge de València i dels pobles del voltant. A mesura que s'eixampla desordenadament la ciutat i es menja les terres, algú, no sé si els antics propietaris o altres llauradors circumstancials, aprofiten els rosegalls d'allò que en altres moments era verda exuberància i obtenen fins l'últim moment el fruit d'una collita, ara exigua.

De vegades, aquestes hortetes engabiades són tancades amb somiers, si no amb estaques de fustes ennegrides i fils d'aram punxosos. Aleshores semblen trinxeres urbanes d'una guerra absurda que acabarà quan les màquines iniciaran els treballs per tal de fer els fonaments d'una nova edificació de deu pisos.

Aquests trossos d'horta de la resistència són mostra i símbol de la voracitat especulativa i de la manca d'ordenació d'un territori on hauria de ser possible la coexistència pacífica i harmònica dels diferents paisatges que conformen una ciutat. El desenvolupament urbà hauria de ser planificat i executat amb criteris racionals, humanitzadors i estètics, on una horta lliure no engabiada tinguera el seu lloc i fóra compatible amb la resta dels diversos i variats elements paisatgístics que configuren unes activitats humanes i ciutadanes necessàriament plurals

Carme Miquel (*Levante*, 12-01-99)

QÜESTIONS:

1. Digues el valor dels 5 QUE del primer paràgraf del text, en cas que siga relatiu indica'n l'antecedent.
2. Assenyala, classifica i explica els connectors del primer paràgraf (exemple, tipus i justificació)
3. Explica diferents exemples d'impersonalització del primer paràgraf del text (exemple, recurs i explicació).
4. Explica 5 exemples de modalització del darrer paràgraf del text, que corresponguen a tres recursos diferents (exemple, recurs i explicació).

1. LA COHERÈNCIA

I. EL TEMA I LES IDEES

La relació entre l'horta i la ciutat és el tema partint del qual Carme Miquel desenvolupa la seua tesi: *l'avanç especulatiu de la ciutat està provocant la destrucció de l'horta*. Al voltant d'aquest eix temàtic trobem quatre idees secundàries:

- A València podem trobar varietat de paisatges: "A València hi ha de tot".
- A la nostra ciutat també podem trobar minúsculs terrenys d'horta encara treballats per llauradors ocasionals que lluiten per traure l'últim profit abans que desapareguen.
- L'ideal seria la coexistència del paisatge de l'horta i de la ciutat.

II. EL RESUM.

A València podem trobar diferents paisatges urbans i entre ells uns petits espais d'horta, tancats pels més diversos objectes a manera de trinxeres, que són treballats al límit per llauradors ocasionals abans que la construcció dels pròxims edificis els facen desaparèixer. Aquests petits espais d'hortes engabiades són un exemple de la lluita que a major escala estan dirimint l'horta i la ciutat, i que està provocant la desaparició de l'horta davant la voracitat especulativa de la ciutat. Malgrat tot això, caldria dictar unes normes futures de planificació que permeteren la coexistència pacífica i harmònica de l'horta i de la ciutat.

III. ELS ELEMENTS PARATEXTUALS

En aquest cas l'únic element paratextual que trobem és el títol "Horta engabiada", molt propi del llenguatge periodístic per dos motius: d'una banda perquè està sintetitzat al màxim (dues paraules) i d'altra banda perquè és molt dens (transmet molta informació). Per aconseguir-ho l'autora ha jugat amb les connotacions de la paraula "engabiada", recalcant l'aspecte de manca de llibertat que aquest transmet. Així doncs, l'empra en sentit metafòric per definir de manera clara i entenedora la situació de l'horta. És clar que no es troba dins d'una gàbia, però allò que Carme Miquel vol transmetre'ns és que l'opressió que la ciutat exerceix sobre el camp només la deixa estar entre reixes o literalment entre "somiers vells". Aquest valor metafòric és la base del significat connotat i modalitzat que ens vol transmetre el text. És, per tant, aquest un títol remàtic ja que apunta no sols al tema del text —l'horta—, sinó també a allò que l'autora ens vol dir sobre aquest.

IV. L'ESTRUCTURA

El text "Horta engabiada" segueix una estructura de les que coneixem com sintetitzant o climàtica perquè el raonament avança de les parts al tot, de tal manera que la idea principal del text apareix a l'últim paràgraf: "*són mostra i símbol de la voracitat especulativa i de la manca d'ordenació ... dels diferents paisatges que conformen una ciutat*". Primerament ens parla dels diferents paisatges de València, aprofundeix en diferents aspectes de les *hortetes* que hi ha entre els edificis urbans, i basant-se en exemples concrets ens porta, a la fi del text, a la conclusió referida a l'horta en general que Carme Miquel intenta argumentar.

Pel que fa a l'estructura interna podem segmentar el text en les tres parts pròpies dels textos argumentatius:

- La introducció o presentació (l. 1-7)
- L'argumentació (l. 7-19)
- La conclusió (l. 20-26)

En la introducció, l'autora planteja el tema —o temes— del text en explicar-nos la varietat paisatgística que podem trobar a la ciutat de València, i centrar-se especialment en les seues restes d'horta. La segona part, l'argumentació, ens descriu més detalladament com són aquests terrenys, qui són els qui els estan treballant i quin futur els espera. En l'última part, la conclusió, a partir dels arguments exposats en la segona part, basats sempre en realitats

concretes de la ciutat de València, amplia el seu objectiu i es refereix a l'horta en general, per introduir-nos la idea principal o tesi. En aquest mateix apartat deixa caure una possible solució: estudiar de manera global la manera que l'horta i la ciutat siguen, com han de ser, compatibles.

2. VALORACIÓ PERSONAL (un exemple)

La tesi que ens transmet l'autora és que l'expansió de la ciutat està acabant amb l'horta. Ella es mostra contrària a aquest creixement desmesurat de la ciutat i proposa la coexistència pacífica entre l'horta i la ciutat. Jo, crec, tanmateix, que aquesta solució és molt bonica, però poc realista. Cada vegada som més les persones que volem les comoditats de les ciutats, i en conseqüència les ciutats i localitats properes aniran creixent i fent desaparèixer l'horta.

Per altra banda, la majoria dels propietaris de les terres del voltant de València són llauradors circumstancials que estan desitjant que s'eixample la ciutat per poder vendre les terres que tan poc rendeixen i que, per contra, són pagades tan bé per les empreses immobiliàries. L'única solució seria un canvi de mentalitat en els llauradors, que en compte de treballar la terra en xicotetes parcel·les, haurien d'unir-se en cooperatives que pogueren lluitar contra l'avanç especulatiu de les constructores.

Però, açò no només passa a la ciutat de València, sinó que també ocorre a tants i tants altres pobles de la comarca, com per exemple ara a Alboraià, al Puig o a Puçol. En aquestes poblacions hi ha projectades grans urbanitzacions, algunes amb camps de golf, davant la qual cosa la major part dels llauradors volen vendre les seues terres, amb l'excepció d'uns quants que veritablement treballen la terra, però que a la fi no podran suportar la pressió de les immobiliàries i les fortes quantitats de diners que ofereixen, i acabaran venent.

El text tracta, per tant, un tema d'actualitat i d'interés, que està molt present en aquests temps i en la vida quotidiana dels pobles del nostre territori. El to que adopta el text és bastant dur, com es demostra en alguns fragments en què utilitza alguns termes, tot i que amb valor metafòric, bèl·lics, com és el cas de "guerra" o trinxeres". Pense, però, que aquest text no aporta massa informació sobre el tema que tracta i la informació que aporta és massa general. Simplement ens descriu el problema, però no ens explica com està el tema entre els llauradors i les empreses constructores, o la posició dels ajuntaments. Això no obstant, la informació transmesa és suficient per a fer que la fent prenga consciència del problema que ens planteja l'autora.

En conclusió, un text que ens alerta del futur immediat que ens espera, a fi que prenguem consciència de la situació i actuem abans que no siga massa tard.

2. VALORACIÓ PERSONAL (un altre exemple)

L'autora critica el creixement desmesurat de la ciutat i les conseqüències que està provocant a l'horta, com ara el deteriorament de la qualitat visual del paisatge.

Com a aspectes positius, podríem esmentar que l'eixamplament de la ciutat pot suposar la substitució de l'agricultura per la indústria i directament una ampliació dels llocs de treball i la disminució de l'atur. Els llauradors, a més i com a conseqüència, podrien veure's enriquits per la venda de les seues terres a preus considerables. Per altra banda, l'edificació de barris amb noves edificacions donaria lloc a una ciutat moderna amb equipaments públics actuals que atraurien, per una banda, nous veïns i, per altra, un major nombre de turistes.

Però, malgrat tot això, no hem d'oblidar els aspectes negatius –al meu parer superiors– d'aquesta edificació massiva, com ara la pèrdua de les característiques tradicionals, culturals i paisatgístiques de la nostra comarca. També cal esmentar les conseqüències que aquest canvi comportarà a nivell ecològic, ja que l'efecte hivernacle que pot suposar la desaparició d'aquest cinturó verd de la ciutat pot aguditzar l'efecte del canvi climàtic a nivell més global. Els nivells de CO_2 atmosfèric augmentaran considerablement davant la disminució de les plantes que intervenen en la regulació del clima.

A hores d'ara, sens dubte, ja podem observar aquest creixement desmesurat: molts dels pobles de l'horta estan creixent al mateix ritme que la seua horta va disminuint fins al punt de preveure's una ràpida desaparició.

Davant aquesta situació, són moltes les persones que defensen la conservació dels espais naturals, no obstant això les seues demandes causen una nul·la resposta davant els governants i el poderós sector immobiliari, tots ells poc interessats en aquest tema. El seu objectiu no és la defensa del medi ambient sinó l'enriquiment personal sense adonar-se que la seua supervivència depèn del manteniment del medi natural i que, per tant, a mitjan termini, el problema del medi ambient esdevindrà un problema econòmic.

El to que utilitza el text he de dir que és força crític, ja que fins i tot utilitza una terminologia bèl·lica per referir-se a la relació horta-ciutat, la qual cosa mostra el descontent i l'oposició de l'autora davant aquest problema.

Finalment, he de dir que si no es proposen uns límits que controlen les edificacions i protegeixen els pocs terrenys que encara queden d'horta arribarem a un punt sense tornada en què el deteriorament i les seues conseqüències ens afectaran tots en un marc de contaminació, monstruosos edificis i ridícules hortetes engabiades enmig d'una gran ciutat que no haurà sabut valorar l'herència que va rebre dels seus avantpassats. De poc ens serviran les vendes milionàries que puguem haver fet dels camps que teníem.

Solucions a les Qüestions d' "Horta engabiada"

1. Valors dels "que"

L2. Relatiu. Antecedent: finques lletges i encristallades (relatiu àton que introdueix una O. Sub. Adjectiva especificativa)

L3. Conjunció (Forma part d'una locució conjuntiva de concessió)

L5. Relatiu sense antecedent present en el text (Introdueix una O. Sub. Substantiva, i està precedida per l'article "el")

L7. relatiu sense antecedent present en el text (Introdueix una O. Sub. Substantiva, i està precedida pel neutre "allò")

L7. Relatiu. Antecedent: menudes parcel·les (relatiu àton que introdueix una O. Sub. Adjectiva especificativa)

2. Connectors del primer paràgraf.

També (L. 3 i 5)	Connector lògic d'addició	Propis d'una descripció
A més (L. 4)	Connector lògic d'addició	
I (L. 7)	Connector lògic d'addició	
Com ara (L. 5)	Connector lògic de reformulació/ exemplificació	
Però (L. 4)	Connector lògic de contrast	Talla la descripció dels aspectes urbans i passa a descriure les hortetes
Encara que (L. 3)	Connector lògic de concessió	

3 Exemples de modalització del darrer paràgraf.

El text es troba molt modalitzat. Presenta una postura subjectiva de l'autora favorable al manteniment de l'horta i molt crítica amb l'expansió urbanística desordenada de la ciutat.

Recurs	Exemple	Funció
Selecció d'informació	No trobem arguments a favor de l'expansió de la ciutat, només en contra	
Diminutius	Hortetes	Afectuosos referits a l'horta

Substantius valoratius	Voracitat, peixeres	Per definir expansió de la ciutat
	Guerra, trinxera, estaques, fil d'aram, resistència	Per definir situació crítica de les relacions horta-ciutat
	Coexistència	Positiu per valorar la solució proposada
Adjectius valoratius	Lletges, faraònics, especulativa	Negatiu per definir ciutat en expansió
	Important, singular, bonic	Positiu referits a la ciutat històrica
	Minúsculs, menuts, exigus, engabiada ...	Situació deplorable en què es troba l'horta
	Pacífica, harmònica, racionals, humanitzadors, estètics, lliure, no engabiada, humanes, plurals	Positiu per definir la proposta de solució de l'autora
Verbs valoratius	Menja	
Adverbis valoratius	Desordenament, necessàriament	
Perífrasis d'obligació	Hauria de ser possible Hauria de ser planificat i executat	

4. Assenyala i explica els mecanismes anafòrics que serveixen per relacionar les diferents parts/paràgrafs del text:

Cada paràgraf d'aquest text comença amb una anàfora que l'uneix amb el text anterior, fa referència mitjançant el demostratiu i els substantius al que s'ha esmentat al paràgraf o als paràgrafs anteriors:

I 11, començament del 2n paràgraf: AQUESTS RETALLS D'HORTA.

I. 16, començament del 3r paràgraf: AQUESTES HORTETES ENGABIADES.

I. 20, començament del 4t paràgraf: AQUESTS TROSSOS D'HORTA.

3. Exemples impersonalització 1r paràgraf.

Hi ha (4 repeticions)	Verb haver-hi	Per començar el text, amb la impersonalització pretén, l'autora, donar un caràcter universal a allò que diu. Vol fer una descripció acceptada per tot, per després començar la seua argumentació
Són (l. 6)	Tercera persona verb ser (equivalent a "hi ha")	
Sense rehabilitar (l. 2) Per aïllar-se i protegir-se (l. 7)	Oracions d'infinitiu	